

AMERIKANSKI SLOVENEK

PRVI SLOVENSKI LIST V AMERIKI

Geslo: Za vero in narod — za pravico in resnico — od boja do zmage!

GLASILO SLOV. KATOL. DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU; S. P. DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGI; ZAPADNE SLOV. ZVEZE V DENVER, COLO, IN SLOVENSKE ŽENSKÉ ZVEZE V Z EDINJENIH DRŽAVAH.

(Official Organ of four Slovenian Organizations)

NAJSTAREJŠI
IN NAJBOLJ
PRILJUBLJEN
SLOVENSKI
LIST V
ZDRUŽENIH
DRŽAVAH
AMERIŠKIH.

JANUAR
6 N. Ime Jesuovo
6 P. Sv. 3 Knjiž
7 T. Valentin
8 S. Severin
9 C. Šulji in Baz.
10 P. Pavel
11 S. Božidar
12 N. L. po raz. G.
13 P. Veronika
14 T. Pelika
15 S. Pavel
16 C. Bernard
17 P. Anton
18 S. Petra stol
19 N. Z. po raz. G.

ŠTEV. (NO.) 7.

CHICAGO, ILL., PETEK, 10. JANUARJA — FRIDA Y, JANUARY 10, 1936

LETNIK (VOL.) XLV

Nova pogajanja se vodijo z Italijo - Bonus v debati

Med Francijo in Italijo se vrše tajni pogovori. — Belgija posreduje med Italijo in ostalim svetom. — Abesinija se veseli nastopa nove deževne dobe. — Cesar dal postreči sedmerim ujetim Italijanom. — Uspeh Abesincev v boju.

Zeneva, Švica. — Med tem, ko se v raznih evropskih središčih govori o novih tajnih pogajanjih, da se pripravi Italija do miru, poročajo pa nasprotno iz Abesinije z vsem veseljem, da utegne narava sama prisiliti Italijo, da bo vsaj prenehala z nadaljnimi napadi, ako ne bo naravnost primorana, da se popolnoma umakne iz zasedenih krajev. Pričelo je namreč tamkaj stalno deževati in razrahljana tla onemogočajo vojne operacije.

Ponovna pogajanja za mir se vodijo v popolni tajnosti zopet med Francijo in Italijo. Nič ni bilo objavljenega v tem oziru, sklepa se o tem lahko le iz živahne aktivnosti v krogih diplomatov. Tako je imel pretekli torek zvečer Mussolini daljši pogovor z italijanskim poslanikom v Parizu in enako tudi s poslanikom v Belgiji. Belgija vodi namreč vloga nekake posredovalke med Italijo in ostalim svetom zadnje čase. Istočasno pa se je nasprotno Laval, francoski min. predsednik, pogovarjal s francoskim poslanikom v Rimu.

Kakor omenjeno, vlada o vsem popolnoma tajnost in ne bo nikakih javnih konferenc. Bržkone pa skušajo ponovno priti do kakega zadovoljivega zaključka, predno se zopet sestane Liga narodov k zasedanju, kar se bo izvršilo 20. januarja, ko bo na programu razmatranje gladih strojnih sankcij proti Italiji. S temi sankcijami ni bila Francija nikdar prijazna, in brez dvoma bo storila vse, kar bo mogla, da jih prepreči.

Kakor omenjeno, pa je isti dan javila Abesinija veselo novost o nastopu nove tropične deževne dobe. Abesinci so ta dan praznovali svoj božič, ki ga imenujejo 'Ganna', in vršile so se v prestolici Addis Ababa javne cerkvene slovesnosti, ki so trajale celih pet ur. Pri tem je zastopal cesarja Selassie njegov sin, prestolonaslednik Asfa Wosana. Selassie prebiva namreč v glavnem vojnem stanu severne fronte, v mestu Dessye.

Na svoj božični dan je Selassie doživel nenavaden dogodek. Pripeljali so namreč predenj sedem belih italijanskih vojakov. To so bili prvi beli italijanski vojaki, ki jih je imel cesar priliko videti, tekom sedanje vojne; Italija se namreč poslužuje pri svojih pohodih skoraj izključno črnih kolonialnih vojakov. Da pokaže, da Abesinci niso barbari, jim je ukazal cesar postreči z jedili in jim preskrbeti potrebno obleko. Ujetniki pa so povedali, da so veseli, ker so ujeti, češ, da so razmere v italijanski armadi neznozne; ob pomanjkljivi hrani morajo trpeti strahovite težave pri vojnah v gorovju.

Drugi dan, v sredo, je abesinska vlada objavila, da so njene čete na severni fronti vzele Italijanom neki distrikt zapadno od mesta Makale in da so Italijane zapolili v beg.

V 'VIŠJIH' RAZREDIH

Na eni strani stotisočaki, na drugi strani beda.

Washington, D. C. — V torek se je izdalo kongresno poročilo z imeni tistih oseb širom Amerike, ki dobivajo letne plače \$15,000 ali več. Iz poročila se razvidi, da je na stotine in stotine takih gospodov, ki so plačevali samim sebi ogromne "zaslužene" tisočake, dočim je v drugih slojih poleg njih vladala največja beda. Med glavnimi je znani izdajatelj časopisov, Hearst, ki je imel tekom 12 mesecev dohodkov celega pol milijona dolarjev. Ni čudno, da se možakar tako strahovito boji komunizma; iz plače se vidi, da ga pobija iz samega čisteza idealizma.

JERUZALEM DOBIL NOVO ZALOGO VODE

Jeruzalem, Palestina. — To mesto se je končno toliko moderniziralo, da dobi nov rezervoar, ki ga bo zalagal s potrebno vodo. Ta rezervoar je oddaljen 38 milj od mesta in leži 2600 čevljev nižje od njega. Potrebno bo, da se bo dosegel pritisk na umeten način, s stroji, in se bo voda potom cevi dovajala mestu. Skozi zadnjih 2000 let je trpelo mesto na pomanjkanju vode in so se doslej zalagale hiše z njo enkrat na teden, in sicer iz starodavnih takozvanih Solomonovih vodnjakov; zdaj bodo lahko dobile hiše to tekočino vsake tri dni.

AVTO ŽANJE NAPREJ

Chicago, Ill. — Tekom enega tedna, od novega leta do preteklega torka večera, je zahteval avto v chicaškem Cook okraju nič manj kakor 29 človeških življenj. V mestu Chicago samem jih je bilo ubitih 23 in bolj ali manj poškodovanih 335 oseb.

BOGATI OTROCI

Callander, Ont. — Dionne petorčki se kaj malo še zavedajo, da so izredno bogate, dasi so iz skrajno ubožne družine. V skupni blagajni je namreč toliko, da pride na vsako od peterih deklic po \$24,000. Ta denar se je pridobil za nje potom pogodb s filmskimi družbami in dalje z dovoljenji, da se sme njih slika uporabljati na raznih kartah, koledarjih, sladkorčkih in podobno. Deklice so zdaj stare 19 mesecev in, ako bodo doživele tretje leto starosti, se bo njih premoženje še več kakor podvojilo.

sinska vlada objavila, da so njene čete na severni fronti vzele Italijanom neki distrikt zapadno od mesta Makale in da so Italijane zapolili v beg.

DOBIČKI MORGANA

Klanje ljudi prinašalo magnetom ogromne dobičke.

Washington, D. C. — V sredo se je nadaljevalo zasliševanje bankirja Morgana pred senatskim municijskim odborom. Razkrilo se je ta dan, da je Morganova tvrdka svetovne angleški vladi, naj kupi neko ameriško tovarno z orožjem, in sicer Winchester Arms Co. Dalje se je izvedelo, da je ta tvrdka dobavila v letu 1915 Angliji 4.400.000 pušk. Dan preje pa je Morgan priznal, da je napravil dobička na proviziji za razno blago, prodano Angliji in Franciji, celih 30 milijonov dolarjev.

ZA UVEDBO VZHODNEGA ČASA NA ŽELEZNICAH

Chicago, Ill. — Tukašnje mesto je vložilo prošnjo pri meddržavni trgovski komisiji, naj izda odredbo, da se uradno vključi Chicago v vzhodni standard čas, kakoršen je v veljavi v New Yorku. S tem bi prišel uradni čas v sklad s stalnim letnim časom, ki ga je odobril chicaški mestni svet 4. novembra, in ki stoji v veljavo s 1. marcem. Meddržavna trgovska komisija ima pravico to storiti po zakonu, ki ga je sprejel kongres v letu 1918. Za to spremembo bi bilo potrebno, da bi se tudi država Michigan postavila pod vzhodni čas; to je pa ta država zaprosila že pred petimi leti, a ji ni bilo ugodeno, ker se je komisija bala, da bi ne prišlo do zmed, ker je imela Chicago, ki je glavno železniško križišče v osrednjem zapadu, centralni čas.

BOGATI DOHODKI IZ PRODAJNEGA DAVKA

Chicago, Ill. — Po poročilu državnega direktorja financ, katero je bilo objavljeno pretekli torek, se je v državi Illinois od 1. avgusta 1933, ko je prišel v veljavo prodajni davek, nabralo na tem davku skupno nad 104 milijone dolarjev.

KRIŽEM SVETA

Leningrad, Rusija. — Ruski znanstvenik, I. Ravrevi, je objavil, da se mu je posrečilo prečitati 5000 let stare tablice, ki jih je našla v letu 1930 neka francoska ekspedicija. Vsebinska na tablicah razjasnjuje razne dogodke iz sv. pisma, zlasti potop.

York, Anglija. — Znani angleški industrijalec in bankir, Downe, je pretekli torek apeliral na angleško vlado, naj se vrnejo Nemčiji kolonije, ki jih ji je vzela Anglija, češ, da prevrat ekonomske stavbe ne more ostati nezakazovan.

Buenos Aires, Argentina. — Policija in federalne čete vojaštva so nastopile pretekli torek, ko je v tukašnjem mestu izbruhnila generalna stavka, ki so ji sledili izgredi, v katerih je bilo ubitih pet oseb. Razbitih je bilo tudi več javnih vozil.

Berlin, Nemčija. — Ameriški konzul v Münchenu je vložil oster protest pri bavarski provincialni vladi, ker ta že šest mesecev drži zaprtega nekega 61 letnega Amerikanca, P. Herbergerja, brez zaslišanja. Mož se je baje nespoštljivo izrazil o Nemčiji.

ŠIRITE AMER. SLOVENCA

SPREJEM ZAGOTOVLJEN

Kakor se zagotavlja, bo izplačilo bonusa odobreno tudi preko predsednikovega veto.

Washington, D. C. — Odbor poslanske zbornice za določevanje reda je v sredo ukrenil, da se predloži drugi dan, v četrtek, pred zbornico zakonni predlog glede izplačila bonusa vojnim veteranom. Istočasno se je določilo, da ima biti debata čim najkrajša. Vsega skupaj sme trajati razpravljanje samo pet ur.

Zagovorniki predloga za bonus so popolnoma sigurni, da ga bo poslanska zbornica odobrila, in so se izrazili, da se zbornica v četrtek ne bo prej razšla, dokler se ne bo izvršilo glasovanje.

Člani senata so omenili, da se točasno z zadevo ne bodo bavili, marveč jo bodo vzeli v pretres šele, ko bo poslanska zbornica opravila z njo. Tudi v senatu se pričakuje, da bo predlog z veliko večino sprejet. Nasprotno pa se domneva, da ga bo predsednik Roosevelt ponovno vetiral, kakor ga je lani, vendar pa se zagotavlja, da ima predlog v kongresu toliko zagovornikov, da ga bodo lahko ponovno sprejeli preko predsednikovega veto.

Kakor se je izračunalo, bo stalo to izplačilo bonusa vladno blagajno okrog dve in pol milijardi dolarjev.

DOBRA LETINA ZA KANDIDATE

Chicago, Ill. — Republikanska stranka ni v zadregi glede kandidatov v razne javne urade; dobila bi jih skoraj lahko toliko kakor ima volilcev. Kakor je bilo včeraj poročano, se jih gnete za predsedniški stolček cela vrsta. Se večja gneča pa je v Illinoisu za gubernerja; kar osem možakarjev se je priglasilo za nominacijo na republikanski listi pri primarnih volitvah, ki se bodo vršile meseca aprila. Med zadnjimi se je zopet upal pokazati na svetlo svojčasnii gubernor Len Small, ki ga ni nič sram, da so ga volilci prej že dvakrat odklonili in bo zdaj tretjič poizkusil srečo. Baje pa ga nameravajo republikanski voditelji sami pregovoriti, naj se raje skrije in odstopi od kandidature, češ, da bo drugače gotovo demokrat izvoljen.

SREDSTVO ZA UGOTOVITEV NOSEČNOSTI

New York, N. Y. — Dr. Benj. Gruskin, profesor na univerzi v Philadelphiji, je pretekli torek objavil, da se mu je posrečilo sestaviti sredstvo, ki na zelo enostaven način s sigurnostjo ugotovi nosečnost, ne glede, v kateri dobi. Preizkus obstoji iz tega, da se vbrizga pod kožo pacijentke neki ekstrakt: v slučaju nosečnosti se že preko 10 minut pokaže na koži znamenje malega vnetja.

Iz Jugoslavije.

Železničarji so zopet prišli do stare pravice, ki jim je bila odvzeta pod prejšnjo diktatorsko vlado. — Dve ženski v Ptujtu sta razpečavali ponarejene kovance. — Smrt na kosa. — Razne nezgode in nesreče.

Vrnjene pravice

Maribor, 16. dec. 1935. — Že 11. maja 1929 je bil od tedanje banske uprave razpuščen redni izvoljeni odbor "Podpornega društva železniških delavcev in uslužbencev" v Mariboru ter vpostavljen komisariat pod predstvom železniškega kontrolorja Ivana Wurcingerja, ki je v popolno zadovoljstvo vseh članov organizacije vodil posle do marca leta 1931. Društvo je predstavljalo najmočnejšo železničarsko organizacijo s 13,000 člani in je v smrtnih primerih plačevalo svojcem umrlih članov 10 tisoč dinarjev, v času bolezni so pa člani bili deležni podpore. Omenjenega leta je bil komisariat nasilno razrešen, upravne posle je pa poselej vodil komisariat Jugoslovske nacionalne stranke in sicer do leta 1935 meseca novembra, ko je bil zopet Wurcinger postavljen za predsednika. Društvo je že grozila likvidacija, ki bi prizadejala članom ogromno škodo, a se je s predsednikovim prizadevanjem posrečilo, da je bila družstvu vrnjena njegova avtonomija in zopet vpostavljen od članov pravilno izvoljeni odbor. Po posredovanju notranjega ministra dr. Korošca in bana dr. Natlačena, je Wurcinger dosegel, da so bile zadnje soboto, z dekretom od banske uprave v Ljubljani, vrnjene društvu vse prejšnje pravice. Na ta način so po 7 letih naši železničarji zopet prišli do svojih pravic ter so dobili popolno zadoščenje zlasti šteti, ki so bili v zvezi z delovanjem in razustom tega društva od prejšnjega režima kruto preganjani.

Na sledu za ponarejalci denarja

Ptuj, 14. dec. 1935. — Veliko senzacijo je vzbudila večeraj v Ptujtu vest aretacije dveh kočaric, Marije Tašnerjeve in njene sorodnice Terezije Pravičičeve iz Grajenščaka pri Vurbergu. Pravičičeva je hotela na trgu od neke kmetice kupiti čebulo, za katero ji je dala ponarejen 20 dinarski kovanec. Kmetica je spoznala da je bil denar ponarejen in ga za vrnila. Medtem, ko se je Pravičičeva zagovarjala, da je denar prejela od neke stranke, je pristopil stražnik in jo povabil na policijo. Tu je prišlo do senzacionalnega odkritja. Pravičičeva je izdala svojo tovaršico Tašnerjevo, ki so kmalu izsledili in tudi njo priveli na policijo. Tašnerjeva je priznala, da je res razpečavala ponarejene kovance, trdila pa je, da je našla pri Sv. Martinu 30 takih kovancev in da je že skoro vse razpečavala, nekaj pa, da jih ima še zakopanih doma za hišo. Pravičičevi je obljubila polovico čistelega za razpečevanje. Glede

na njene izpovedbe so se napotili orožniki na njen dom, da zadevo natančneje preiščejo. Obe ženski sta aretirani.

Konj pod avtom

Pred kratkim se je nekega večera peljal z Velike Ligojne proti Vrhniki neki posestnik in ustavil pred Samotorčanovo gostilno na Sapu pri Vrhniki. Zaupal je svojima konjčkoma, katera je pustil pred gostilno, sam pa stopil notri, da se pokrepča. Med tem pa sta konja zdrijala s samni po cesti in zadela v nasproti se vozeči Strinov tovorni avto z Vrhnike. Eno živinče je na mestu poginilo pod kolesi avtomobila, drugo pa se je strgalo in še pravočasno pobegnilo. Sani so se razbile in posestnik trpi veliko škodo.

Zaradi divjega lova

Sodišču je bil izročen 60 letni kovač Štefan Geček iz Zgornjega Porčiča v Slov. goricah, ker se je ukvarjal z lovom divjačine brez dovoljenja. Geček je bil glavna priča pri znanem Markučijevem procesu, kateri je bil objavljen tudi v tem listu.

Smrtna kosa

V Brežicah je umrl Ignacij Supan, šolski upravitelj v pokojni rojen v Šmarjeti pri Rimskih Toplicah. — V Novem mestu je pri svojem sinu umrl dr. Tomaž Romih, vpočetnik ravnatelj krške meščanske šole, rojen v Dobju pri Planini nad Sevnico. — V Ljubljani je umrila Ana Drexler, soproga nadsprevodnika drž. železnic v pokojju.

Za tujo krivdo bi kmalu trpel

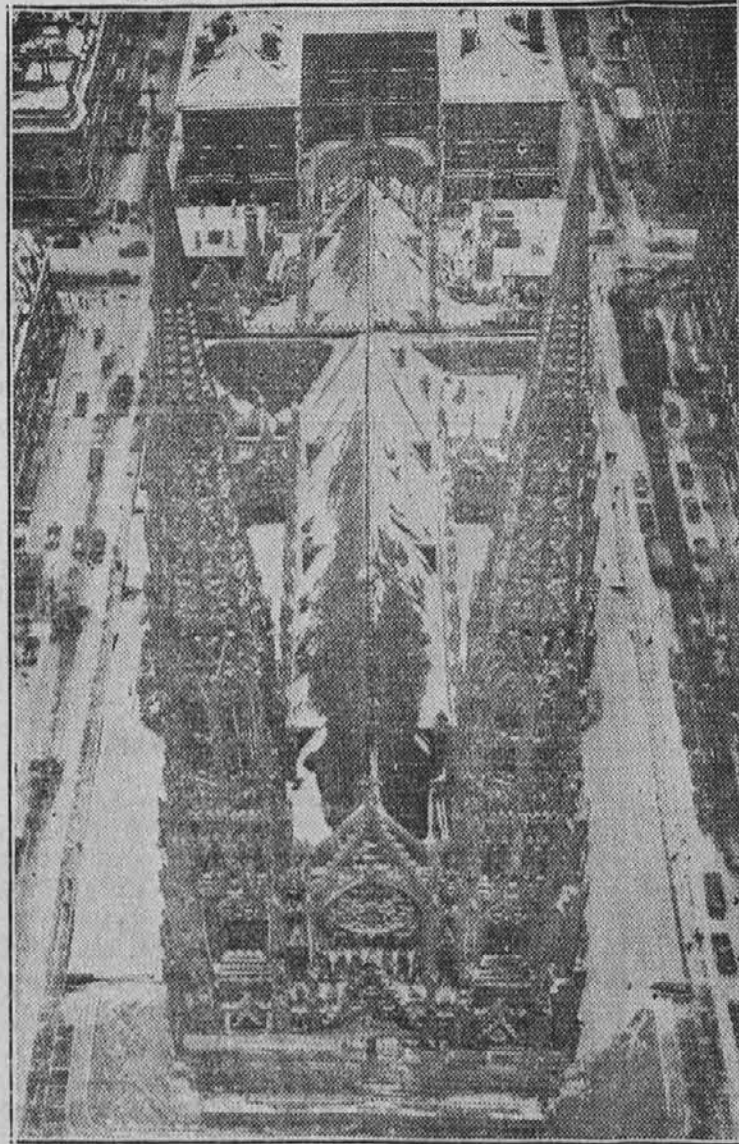
Zanimiva razprava se je vršila 16. dec. 1935 pred mariborskim malim senatom, kjer se je zagovarjal 17 letni fantič A. M. iz Brezule, katerega je državno pravnništvo obtožilo da je pri spopadu med brezulskimi in sosednjimi fanti streljal s puško in tri fante težko ranil. Pri preiskavi je krivdo priznal, sedaj se je pa zbaikalni in skoro jokaje povedal, da so ga drugi fantje pregovorili, naj vzame krivdo nase, češ, da se mu radi mladosti ne bo nič zgodilo. Strah pred kaznijo pa mu je speljal resnico z jezika. Bil je oproščen, krivce so pa prijeli.

Nesreča

Med Zidanim mostom in Rimskimi Toplicami se je hudo ponesrečil 71 letni posestnik Janez Kokotec iz Vel. Širja pri Zidanem mostu. Ko je gnil s sejmja v Sevnici kravo proti domu, se je sredi ceste zaletel vanj avto, ki ga je podrl na tla. Kokotec je dobil hude poškodbe in ima poleg drugih poškodb tudi počeno lobanjo.

ŠIRITE AMER. SLOVENCA

POGLED NA VELIČASTNO KATEDRALO

Gornja slika je bila vzeta s sosednjega visokega poslopja tako, da kaže pročelje in streho velike katedrale sv. Patricija v New Yorku. Katedrala, kakor se lahko opazi, je zgrajena v obliki križa in v ospredju jo krasi dva stolpa. Ko je bila slika vzeta, je bila streha deloma pokrita s snegom.

JUGOSLAVIJA IN KAZNI PROTI ITALIJI

(Naša zguba in nadomestilo.)

II.

Prepoved izvoza orožja in prepoved finančnih in kreditnih operacij stopile so že v moč v Jugoslaviji. Prepoved uvoza in izvoza stopile so pri nas v moč 18. novembra 1935. Njihov utis na naše poljedelstvo in življenje izgleda sledeče:

1. Pod robo ki pripada pod zabranjeno izvoz orožja ne tiče se Jugoslavije ker ona ga ne izdeluje, še manje izvažja. S tem, da je zabranjen izvoz orožja, Jugoslavija ni prizadeta nič.

2. Prepoved finančnih in kreditnih operacij nas tudi v glavnem ne zadene, ker naša zemlja v obče ne posojuje denarja tujim državam. Imeti pa če posledice da bomo morali prenehati izvajati naš klirinski ugovor s Italijo, istega dne ko vstopi v veljavo moč in prepoved uvoza, (18. novembra). Tegadelj izvozna trgovina med Italijo in Jugoslavijo bazirati če na bazi plačanja v gotovini, kar če imeti svoje negativne posledice.

3. Prepoved uvoza pomeni prekinjenje vsacega uvoznega prometa iz Italije, ki v jugoslovanski statistiki za prvih šest mesecev v tem letu iznosi obseg preko 30.000 tona, in v vrednosti čez 220 milijonov dinarjev, poglavito raznih tkanin. Prepoved uvoza zadene nas neposredno radi našega medsebojnega ugovora in sistema naše trgovine s Italijo. Ali nas, baš raditega sistema, udari neposredno i v vprašanju saldo-klirinskih zalog, ki predstavljajo svoto okoli 50 milijonov lir, ne računši tukaj i neobračunjenih zalog, ki se penja v višino okoli 25 milijonov lir. Ta saldo če vsled prenehanja uvoza biti blokirani v Italiji, gotovo pod poveljnimi uslovi in točno naznačenim garancijam. Ugovori ki so v teku se bodo morali oz. so se ustavili, ali so uvoznikarjem dane potrebne zakonske garancije da od tu ne bodo trpeli nobenih izgub sodniških. Jugoslavija nima s Italijo nikakršnih ugovorov o toku izvršenja.

4. Prepoved izvoza udarja Jugoslavijo za sedaj v pogledu sledečih predmetov: delevane živine, hroma, manganeza in bauksita. Od teh stvari je posebnega značaja živina, ki za prvo pol-letje predstavlja izvozno vrednost od okoli 15 milijonov lir, ali nekaj več kot 4% našega celokupnega izvoza s Italijo. Kar se tiče eventualne prepovedi izvoza premoaga naši državi je izredno dovoljeno izvoženje lignita u količini od 1600 do 1800 vagonov letno. To dovoljenje ni samo iznešeno v predlo-

gih temveč je v zapisniku nadležnega Odbora za ekonomske mere, kot rezerva za Kraljevino Jugoslavijo, na katero so pristale i ostale države. Z druge strani, sam sporazum med Nemčijo in Zjedinenimi državami težko se če izvršiti, s obzirom na stališče, ki ga ti državi zavzemajo v pogledu držanja kazni. Jugoslavija če podvzeti vse mere, da onemogoči sleparski izvoz skozi države ki se niso pridružile kaznim. Od teh mer Jugoslavija neče trpeti nobene škode nove.

Nasi trgovski prometni interesi ostali so neodškodovani v pogledu tranzitnega izvoza iz držav ki se ne drže kazni skozi države ki upotrebljavajo kazni. Istotako je pri prepovedi uvoza, ugovori ki so v toku izvršenja, morajo se ustaviti, ali so našim izvoznicam dane zakonske garancije da nečejo imeti sodnih nezdod.

Škoda, ki jo bo pretrpela Jugoslavija in z njo naše poljedelstvo vsled izvajanja kazni proti Italiji, bodo do neke kompenzirane specialnim olajšavam, ki se nam bodo dala od strani Društva narodov. V tem cilju se če, v očigled tem odlokom, izvajati takoj obvezni bilateralni trgovski pregovori na bazi ekonomske pomoči mednarodne razmene dobav in finanjske pomoči. Ekonomski pomoč vršiti se če v povečanju izvoza iz držav ki izvajajo kazni za zemlje iste vrste. Pri tem se bo posebno pazilo, da roba, ki se je do sedaj kupovala v Italiji, se bo sedaj kupovala od odškodovanih držav. Finanjska pomoč vršiti se če po mogočnosti organiziranja boljšega plasiranja blaga odškodovanih držav, da ne bi take države ki vrše kazni trpele finančne škode. Te mogočnosti več se izvajajo v vprašanih salda klirinskih povpraševanj in donekle in transferacije. V prašanju salda klirinskih povpraševanj dobljena je važna garancija v njihovi sedajni polnovrednosti. Istotako nam je zagotovljeno, da se nam bo nudila specialna finančna pomoč, ako bi bili prijelani v izvetno težek položaj vsled nemogočnosti da pridemo do salda svojih klirinskih povpraševanj za časa trajanja njaja. S to zadnjo garancijo se bomo lahko poslužili i težko katera bi eventualno lahko imeli v pogledu transferacije. Kraljevska jugoslovanska vlada poklanja vso pažnjo vprašanju kompenzacij in že prevzema vse kar je potrebno, da bi na bazi odlokom Društva narodov, našemu poljedelstvu in gospodarstvu sploh zagotovila stvarno in praktično nadomestitev za pretrpljeno škodo.

Škoda, ki jo bo pretrpela Jugoslavija in z njo naše poljedelstvo vsled izvajanja kazni proti Italiji, bodo do neke kompenzirane specialnim olajšavam, ki se nam bodo dala od strani Društva narodov. V tem cilju se če, v očigled tem odlokom, izvajati takoj obvezni bilateralni trgovski pregovori na bazi ekonomske pomoči mednarodne razmene dobav in finanjske pomoči. Ekonomski pomoč vršiti se če v povečanju izvoza iz držav ki izvajajo kazni za zemlje iste vrste. Pri tem se bo posebno pazilo, da roba, ki se je do sedaj kupovala v Italiji, se bo sedaj kupovala od odškodovanih držav. Finanjska pomoč vršiti se če po mogočnosti organiziranja boljšega plasiranja blaga odškodovanih držav, da ne bi take države ki vrše kazni trpele finančne škode. Te mogočnosti več se izvajajo v vprašanih salda klirinskih povpraševanj in donekle in transferacije. V prašanju salda klirinskih povpraševanj dobljena je važna garancija v njihovi sedajni polnovrednosti. Istotako nam je zagotovljeno, da se nam bo nudila specialna finančna pomoč, ako bi bili prijelani v izvetno težek položaj vsled nemogočnosti da pridemo do salda svojih klirinskih povpraševanj za časa trajanja njaja. S to zadnjo garancijo se bomo lahko poslužili i težko katera bi eventualno lahko imeli v pogledu transferacije. Kraljevska jugoslovanska vlada poklanja vso pažnjo vprašanju kompenzacij in že prevzema vse kar je potrebno, da bi na bazi odlokom Društva narodov, našemu poljedelstvu in gospodarstvu sploh zagotovila stvarno in praktično nadomestitev za pretrpljeno škodo.

Škoda, ki jo bo pretrpela Jugoslavija in z njo naše poljedelstvo vsled izvajanja kazni proti Italiji, bodo do neke kompenzirane specialnim olajšavam, ki se nam bodo dala od strani Društva narodov. V tem cilju se če, v očigled tem odlokom, izvajati takoj obvezni bilateralni trgovski pregovori na bazi ekonomske pomoči mednarodne razmene dobav in finanjske pomoči. Ekonomski pomoč vršiti se če v povečanju izvoza iz držav ki izvajajo kazni za zemlje iste vrste. Pri tem se bo posebno pazilo, da roba, ki se je do sedaj kupovala v Italiji, se bo sedaj kupovala od odškodovanih držav. Finanjska pomoč vršiti se če po mogočnosti organiziranja boljšega plasiranja blaga odškodovanih držav, da ne bi take države ki vrše kazni trpele finančne škode. Te mogočnosti več se izvajajo v vprašanih salda klirinskih povpraševanj in donekle in transferacije. V prašanju salda klirinskih povpraševanj dobljena je važna garancija v njihovi sedajni polnovrednosti. Istotako nam je zagotovljeno, da se nam bo nudila specialna finančna pomoč, ako bi bili prijelani v izvetno težek položaj vsled nemogočnosti da pridemo do salda svojih klirinskih povpraševanj za časa trajanja njaja. S to zadnjo garancijo se bomo lahko poslužili i težko katera bi eventualno lahko imeli v pogledu transferacije. Kraljevska jugoslovanska vlada poklanja vso pažnjo vprašanju kompenzacij in že prevzema vse kar je potrebno, da bi na bazi odlokom Društva narodov, našemu poljedelstvu in gospodarstvu sploh zagotovila stvarno in praktično nadomestitev za pretrpljeno škodo.

Škoda, ki jo bo pretrpela Jugoslavija in z njo naše poljedelstvo vsled izvajanja kazni proti Italiji, bodo do neke kompenzirane specialnim olajšavam, ki se nam bodo dala od strani Društva narodov. V tem cilju se če, v očigled tem odlokom, izvajati takoj obvezni bilateralni trgovski pregovori na bazi ekonomske pomoči mednarodne razmene dobav in finanjske pomoči. Ekonomski pomoč vršiti se če v povečanju izvoza iz držav ki izvajajo kazni za zemlje iste vrste. Pri tem se bo posebno pazilo, da roba, ki se je do sedaj kupovala v Italiji, se bo sedaj kupovala od odškodovanih držav. Finanjska pomoč vršiti se če po mogočnosti organiziranja boljšega plasiranja blaga odškodovanih držav, da ne bi take države ki vrše kazni trpele finančne škode. Te mogočnosti več se izvajajo v vprašanih salda klirinskih povpraševanj in donekle in transferacije. V prašanju salda klirinskih povpraševanj dobljena je važna garancija v njihovi sedajni polnovrednosti. Istotako nam je zagotovljeno, da se nam bo nudila specialna finančna pomoč, ako bi bili prijelani v izvetno težek položaj vsled nemogočnosti da pridemo do salda svojih klirinskih povpraševanj za časa trajanja njaja. S to zadnjo garancijo se bomo lahko poslužili i težko katera bi eventualno lahko imeli v pogledu transferacije. Kraljevska jugoslovanska vlada poklanja vso pažnjo vprašanju kompenzacij in že prevzema vse kar je potrebno, da bi na bazi odlokom Društva narodov, našemu poljedelstvu in gospodarstvu sploh zagotovila stvarno in praktično nadomestitev za pretrpljeno škodo.

znejša najhitrejša ladja "Mauretania" pa je imela že 31.000 ton. Največja ladja pred svetovno vojsko je bil nemški parnik "Vaterland" s 56.000 tonami. Tega so po vojski Nemci morali odstopiti Ameriki ter se je pod amer. zastavo imenoval "Leviathan". Dosedanja največja francoska ladja, ki je vozila v Ameriko, "He de France", je obsegala 43.000 ton, največja angleška ladja "Queen Marie", katero so Angleži lanske leto spustili v morje, pa obsega 73.000 ton. "Normandie" torej ni le najnovejša, ampak tudi največja ladja sveta, saj obsega 79.000 ton.

Čim hitrejša je kaka ladja in čim večja je, tem dražja je tudi njena zgradba. Zato se strokovnjaki opravičeno povprašujejo, ali se sploh splača graditi take ladje. Angleška statistika dokazuje, da je na najhitrejši nemški ladji "Bremen" v zadnjem letu bilo zasedenih le 40 odstotkov prostorov. Na angleški "Mauretaniji" pa je bilo zasedenih celo le 20 odstotkov prostorov. Statistika namreč ugotavlja, da se celotni promet čez Atlantski ocean venomer krči. Najvišji je bil l. 1930, ko se je čez Atlantski ocean vozilo 1 milijon popotnikov. To je bila najvišja številka po svetovni vojski. Toda že leta 1933 je bilo samo še 467.000, l. 1934 pa 459.000 popotnikov.

Zavarovalni riziko "Normandie", ki je veljala 750.000.000 frankov, je po večini prevzela francoska vlada. Zavarovalnice so prevzele le kakih 123 milijonov frankov zavarovane vsote.

Iz tega se vidi, da take orjaške ladje pomenijo velike denarne žrtve, ki se bodo težko kdaj splačale. Pač pa se Francija danes lahko postavlja, da ima največjo in najhitrejšo ladjo sveta. Iz teh številk pa se tudi vidi, kako smo v teku 100 let napredovali. Od 26 dni na 4 dni! Od 350 ton na 79.000 ton.

FRESH MILK IS BEST FOR COOKING

It's Your Most Economical Food

MILK FOUNDATION, Chicago

HIGHEST QUALITY MILK

The milk that is brought to you in a sealed, sanitary glass bottle is Fresh Pasteurized Milk—the highest quality milk obtainable. Judged by a number of rigid standards on the dairy farm as well as in the pasteurization plant, only the milk which meets all requirements is chosen for marketing as fresh pasteurized milk—the "first choice" milk.

Every housewife, every mother, owes it to herself and her family to provide the purest quality food obtainable. Thus, when she directs her milkman to leave at her door daily a supply of fresh pasteurized milk, she is assured of getting only the best and is protected against inferior quality.

NIKAR BITI SUZJNI NEPREBAVNOSTI

Trinerjevo Grenko Vino vas reši tega

"Zahvaliti se vam moram za Trinerjevo grenko vino. Skoz leto dni sem trpel radi neprebačnosti — kar koli sem povžil je ustvarilo plin v mojem želodcu. Pred tremi tedni sem opazil vaš oglas, kupil steklenico in od prve čajne žličke, ki sem ga povžil je moja želodčna stisnost prestala. Bilo je kot opravičilo. Kaznjencu. Moja čreva sedaj delujejo ročno kot ura in sečaj jem s slastjo. Vas zvesti, Wallace A. Combs."

Ako trpite vsled neprebačnosti, slabega apetita, zaprtice, plinov, glavobola, nervoznosti, nemirne spanja, prevelike utrujenosti, kupite si Trinerjevo grenko vino; jemljite ga redno po eno čajno žličko pred obhajanjem. V vsah lekarnah.

TRINER'S ELIXIR OF BITTER WINE

Joseph Triner Company, Chicago

Velika JUBILEJNA KAMPANJA

k 45-letnici

"AMERIKANSKEGA SLOVENCA"

od 10. januarja do 15. aprila 1936

Pozor agitatorji!

Posebne nagrade v denarju

dovoljujemo onim, ki bodo pridobili nove naročnike, pod pogoji, kakor sledi:

\$200.00 izredne nagrade bo deležen v tej kampanji oni agitator (ica), ki bo pridobil (a) tekotem te kampanje n a jvišje številu novih naročnikov pod pogojem:

- a) da pridobi ne manj, kakor 200 celoletnih ali 400 polletnih novih naročnikov;
- b) za nižje številu novih naročnikov je upravičen, kakor določajo nižje določene nagrade.

\$100.00 izredne nagrade bo deležen v tej kampanji oni agitator (ica), ki bo pridobil (a) tekotem te kampanje drugo najvišje številu novih naročnikov, pod pogojem:

- a) da pridobi ne manj, kakor 100 celoletnih ali 200 polletnih novih naročnikov;
- b) za nižje številu novih naročnikov je upravičen, kakor določajo nižje določene nagrade.

\$25.00 izredne nagrade bo deležen v tej kampanji oni agitator (ica), ki bo pridobil (a) tekotem te kampanje tretje najvišje številu novih naročnikov, pod pogojem:

- a) da pridobi ne manj, kakor 50 celoletnih ali 100 polletnih novih naročnikov;
- b) za nižje številu novih naročnikov je upravičen, kakor določajo nižje določene nagrade.

\$10.00 izredne nagrade bo deležen v tej kampanji oni agitator (ica), ki bo pridobil (a) tekotem te kampanje četrto najvišje številu novih naročnikov, pod pogojem:

- a) da pridobi ne manj, kakor 25 neloletnih, ali 50 polletnih novih naročnikov;
- b) za manjše številu novih naročnikov, kakor 25 celoletnih ali 50 polletnih so dovoljene le nagrade v blagu.

POGOJI:

- Pogoji, na podlagi katerih so agitatorji upravičeni do omenjenih razpisanih nagrad v denarju in blagu so:
- Pridobiti je treba predpisano številu novih naročnikov ter za iste poslati Upravi Amerikanskega Slovenca polno svoto za take naročnine, to je za Združene države \$5.00 letno in \$2.50 polletno; za Chicago in Kanado in inozemstvo \$6.00 letno in \$3.00 polletno.
 - Dokler ni naročnina za pridobljene nove naročnike v polni svoti plačana Upravi, ni nihče deležen ne upravičen do razpisanih nagrad.
 - Vse nagrade denarne ali v blagu se razdelijo med upravičene agitatorje po zaključku kampanje in ne prej.
 - Novim naročnikom se smatrajo oni, ki vsaj 6 mesecev niso prejimali lista.

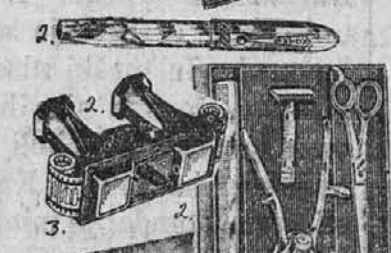
PREČITAJTE PAZNO TUDI OGLAS O KONTESTNIH VOLITVAH!

Bogate nagrade za nove naročnike

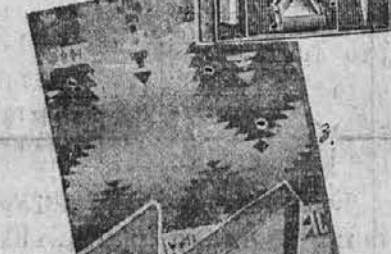
Prečitajte pazno ta oglas in kampanjska pravila in idite na delo za dobro stvar.

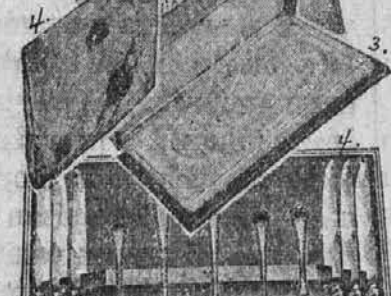
ZA POLEETNEGA NOVEGA NAROČNIKA, dobi vsakdo, ki ga dobi v tej kampanji praktičen aparat za striženje las, ali lep rožnivenec, ali praktično denarnico. Eno izmed treh predmetov je na razpolago. Vsi trije predmeti so označeni s štev. 1.

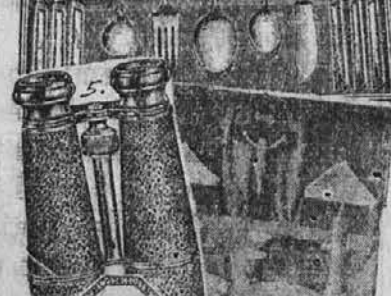
ZA 1 CELOLETNEGA ALI 2 POLEETNA NOVA NAROČNIKA, dobi vsakdo, ki jih dobi v tej kampanji posebno novost "TRU-VUE" ročni aparat, skozi katerega vidite krasne filmske slike. Z aparatom dobite 3 filme Pasionskih slik; ali 5 filmov slik Mednarodne razstave v San Diego, Kalifornija. Na razpolago je 1 aparat Tru-Vue in 3 filme, ki si jih izberete izmed navedenih dveh. Kdor bi pa tega aparata ne hotel, dobi praktičen brivski sestav, ali krasno nalivno pero za moškega ali žensko. Ena izmed treh navedenih nagrad je na razpolago za omenjeno številu novih naročnikov. Vse so označene s številko 2.

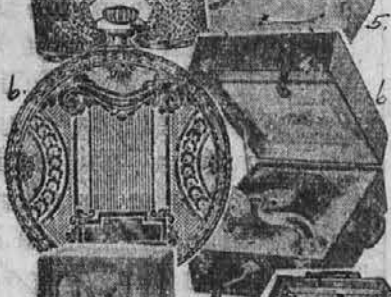
ZA 2 CELOLETNA ALI 4 POLEETNE NOVE NAROČNIKE dobi vsakdo, ki jih pridobi v tej kampanji posebno novost "TRU-VUE" ročni aparat, skozi katerega vidite krasne filmske slike. Z aparatom dobite 7 filmskih slik; 3 filme pasionskih slik; glavno mesto Združenih držav v 2 filmih; živalčki svet 1 film in 1 film newyorški zverinjak; ali kdor bi tega ne hotel mu je na razpolago krasen "Indian Beacon Blanket" zelo gorak in vrolo lepega narisa; ali krasen "Pearl Necklace", po slovensko biserna ogrlica. Ena izmed treh navedenih nagrad je na razpolago za predpisano številu novih naročnikov. Vse tri nagrade so označene s štev. 3.

ZA 3 CELOLETNE ALI 6 POLEETNIH NOVIH NAROČNIKOV dobi vsakdo, ki jih pridobi v tej kampanji praktičen "Heating Pad", električna blazinica, za greje bolnikov, zlasti za revmatike in druge. Narejena je tako, da se regulira na tri različne stopnje gorkote, vredna do \$6.; ali krasen namizni sestav s 26 kosi "Silverplated Set", žlice, vilice, nožev itd. Ena izmed obeh nagrad je na razpolago za predpisano številu novih naročnikov. Obe nagradi sta označeni pod štev. 4.

ZA 5 CELOLETNIH ALI 10 POLEETNIH NOVIH NAROČNIKOV dobi vsakdo, ki jih pridobi v tej kampanji, krasni športni daljnogled. Zelo močan za gledanje na daljavo, zelo pripraven za vsako hišo. Pridoje trenotki, ko bi človek rad gledal kaj z daljnogledom, pa ga nima. Tu je lepa prilika, da ga dobite. Ali krasen sestav "Outfit for Sick Call", oprema, ki jo potrebuje vsaka hiša, ko kličejo duhovnika k bolnikom. Kako pusto je kjer jo nimajo. V tem sestavu je vse, križ, svečniki, posoda za blagoslovljeno vodo, olje, sol, bata in vse kar se v takih slučajih rabi. Vsak predmetov je vreden do \$8. Ena nagrada izmed obeh je na razpolago. Označene so pod štev. 5.

ZA 10 CELOLETNIH ALI 20 POLEETNIH NOVIH NAROČNIKOV, dobi vsakdo, ki jih pridobi v tej kampanji "Krasno Elgin uro" iz rumenega ali belega zlata. Za ženske je na razpolago zapesna ura iste kvalitete in iste vrednosti. Vredna \$17.50. Ali krasno ročno Viktorlo ter 6 slovenskih gramofonskih plošč, skupna vrednost \$18. Ena izmed obeh nagrad je na razpolago za predpisano številu novih naročnikov in so označene pod št. 6.

ZA 25 CELOLETNIH ALI 50 POLEETNIH NOVIH NAROČNIKOV, dobi vsakdo, ki jih pridobi v tej kampanji, krasen "R. C. A. Radio Model T-6-9". Vreden do \$45. ali krasen film bicikli; ali pa krasen in zelo praktičen ročni (Portable) "Typewriter" pisalni stroj "Corona". Vse tri nagrade prvovrstne. Zlasti pisalni stroj je praktičen za vsakogar. Ena izmed treh navedenih nagrad je na razpolago za zgoraj omenjeno številu novih naročnikov. Vse tri so označene s številko 7.

ZA 50 CELOLETNIH ALI 100 POLEETNIH NOVIH NAROČNIKOV, dobi vsakdo, ki jih pridobi v tej kampanji, krasno izdelan "Majestic" živalni stroj vreden do \$85. Pravi kras za vsako hišo. Ali pa lep veliki "R. C. A. Radio Model C7-6" krasno izdelan in močan za sprejemanje, vreden do \$92. Oba predmeta sta vrlo krasna in najboljša izdelka. Ena izmed treh nagrad je določena in na razpolago za zgoraj predpisano številu novih naročnikov. Obe nagradi sta označeni pod štev. 8.

ZA 100 CELOLETNIH ALI 200 POLEETNIH NOVIH NAROČNIKOV, dobi vsakdo, ki jih pridobi v tej kampanji, poleg denarne nagrade, ki je določena za to številu novih naročnikov še fino zlato uro z zlato verižico, z vrezanim imenom istega, ki jo dobi. Ako ženska, dobi iste vrednoti zlato zapesno uro. Poleg tega pa še denarno nagrado, kakor označeno na drugem mestu v tem oglasu.

ZA 200 CELOLETNIH ALI 400 POLEETNIH NOVIH NAROČNIKOV, dobi vsakdo, ki jih pridobi v tej kampanji vozni listek iz New Yorka do Ljubljane in iz Ljubljane nazaj v New York v tretjem razredu. Železnico do New Yorka in nazaj plača vsak sam. Poleg voznega listka je upravičen vsak, ki dobi zgoraj omenjeno številu novih naročnikov še lepo denarno nagrado, ki je predpisano po vrhu voznega listka za to številu novih naročnikov.

Vinko Gaberski:

"BREZ SLAVE"

1914 - 1918

Kajti ko je korporal velel, da naj zmežim levo nogo nekoliko naprej, da bodo prsti "fušpice" vravnani, je pa vzadi pri petah ali "abzcehih" manjkalo. Ali pa narobe.

Zavoljo teh nedostatkov se je vseh lotala zmešnjava. Nikoli niso nobenemu povelju prav ustrezali. Še celo "rek-savt" in oni večno mladi in lepi "sol utirt" je trpel. Ko sem videl, da je šale dovolj in da se jezi tudi dobrodušni Bertin, veletržec iz Trsta, ki je pa bil kaj neroden vojščak, sem obul svoje lastne čevlje, ter sem jih žrtvoval tovarištvu, blatu in Avstriji.

Sredi marca so nas pisali nekoliko enoletnikov in so nas poslali v Sankt Poelten h kadru, šolat se. Ko smo stali tam na hodniku pred polkovno pisarno "rajunglit" ti pride od nekod fantič, rdečeličen kadet-aspirant, in me ogleduje. Tovariško mi pravi: "Ti, kako da nimaš boljše uniforme? To je škandal!" Rekel je to tako, kakor da je njegova volja in moč, da bo drugače. Odsel je. Tovariši so se zasmejali, jaz pa sem takoj sklenil, da poskrbim kako, da dobim boljšo obleko. Kajti sedaj se za me začena vojna.

Dan na to je bila nedelja. V Sankt Poeltenu, ki ima vse oblasti, šole, škofa in tudi elegantne ljudi, nisem mogel hoditi kakor kak zaprisežen capin. Nekaj sem moral ukreniti, da bom za med ljudi. Zato sem šel popoldne v najlepšo kavarno tam pred kolodvorom. Ob vhodu obstanem, se zberem in ozrem po dolgi dvorani, salutiran nekako malomarno in dostojanstveno, ter krenem ("zašvenkam"), s kapo pravilno nad bokom, kakor španski grande samozavestno po diagonali v kot k nezavzeti mizi.

Vzbudil sem senzacijo, ki je dosegla višek, ko sem slekel beraški plašč, in pokazal zbranemu občinstvu velikansko mastno liso na hrbtu. Ko sem sedel v tistih hlačkah in rokavcih za mizo, sem se brž skrivil za časniki. Silil me je smeh, ker sem izpod čela videl, kako so moški zmajevali z glavami, in čul, da ženske hihitajo. Videl sem, kako je stari gospod "ober" namignil s koncem brkov svojim podnikom, naj poizvejo mojo željo. Vsi so se otepal in so zmigavali z ramami, a potem so le določili drobnega dečka, da me je prišel boječje na daleč spraševati, kaj bo kaj dobrega. Naročil sem si črno in z njo kupil pravico, biti v kavarni.

Ko mi je tista cikorijska udarila v nos je že tudi prišel starejši natakak z naročilom: "Gospod enoletnik, gospod major tam-le v kotu pravi, da bi prišli k njemu." Hm, to je pa resna zadeva, da mi še v kavarni ne privošči moji miru, sem si mislil. Odskočim, poskusim si hlače popustiti in nategniti rokave, ter zaplavam povprek v oni kot. "Povelite, gospod major!" — "Voljno! Vi ste domobranec, morda celo mojega bataljona?"

"Ne, gospod major; sem telegrafskega polka, a ker je uniforma samo provizorna in sem še le prišel, si še nisem našel kovinskega svežnja strelca za distinkcijo."

"Katera četa?"

"Osma, gospod major."

"Vaš poveljnik je...?"

"Gospod nadporočnik Pack."

"Aha, gospoda pa poznam... Čujte, ljubi prijatelj! Vi ste tak, da bi se Vas strela še zadnji trenotek izognila. To je škandal, a Vi ga niste krivi. Imate družabno pravico iti tudi v najboljši lokal, ali takšen niste za nikamor. Izginite za danes, izginite, prosim Vas. Drugič bo že bolje. To je škandal."

Udarim s petami; odpustil me je hudo milostno. Prišedši k mizi, sem videl, da so mi bili kavo odnesli. Z natakakarsko bistrovindnostjo so presodili neslavno minljivost mojega obiska v kavarni.

V ponedeljek smo imeli po službi "befel". Že je poveljnik ukazal razhod, kar se še spomni nečesa. "Enoletniki ostanejo tu," pravi. Aha, sedaj bo pa nekaj. Vprašal nas je, kdo je bil večeraj v kavarni. Bilo nas je kajpada več. Potem je poizvedoval, kdo je bil tam pri kolodvoru. Nas je še vselej nekaj bilo. A ko je vprašal, kdo je govoril s kakim majorjem, se je vse razpuhnilo in ostal sem sam. Možno me pogleda, gleda in gleda, pa zmaje z glavico in vzklikne: "To je pa res škandal!" Potem nas je zapodil.

Še tisti večer smo dobili lepe nove sivkaste monture iz dobrega mirovnega sukna. Dali smo si jih predelati, kar so nekateri bolj surovi izražali tudi s hudo nesposobno besedo. Imeli smo okusne uniforme. V nedeljo sem že zopet bil v kavarni. In moški niso več zmajevali z glavami, ženske niso hihitale, natakakariji so se kar smukali okoli mene, a pred majorji sem imel mir. Kajti pohujšanja ni bilo več. Škandal je minil.

V.

KOZEL V VRTU

Živemu človeku se vse pripeti, mrtve mu samo še gruda. Tej mnogoličnosti vsega mogočega moram pripisati, da sem bil v bolnici dva ali trikrat določen za strogega zaupnika, cenzorja pošte in povrh še za tolmača v prevažnih zadevah, kjer je šlo za svobodo in morda tudi za življenje. Sam slabo opisan in posebej zapisan, sem bil vreden paziti na druge in jih ocenjevati. Nekoliko težko je to pojmiti, ali bilo je tako.

V Sankt Poeltenu, ko sem bil v bolnici že tik pred rekonvalescenco, so mi nekega dne prinesli dopisnico s slovenskim besedilom, ter so me povabili v pisarno, da bi jim povedal, kaj je s tistim pisanjem. Preletel sem vrstice in sem videl, da so vsakdanje reči, ki zanimajo samo pisca in prejemnika. Za naslov je bilo ime dijaka Tavčarja, mislim da Jožka, iz Šiške. Tega realca omenjam na drugem mestu zavoljo čudovitega načina, kako je prišel z zdravim ušesom kot neozdravljiv bolnik v bolnico in potem menda iz bolnice domov.

Ko sem pa dobil drugo pošto za Tavčarja, sem ga šel takoj iskat v njegovo sobo. Pokazal sem mu pismo in mu ga prečital, predati ga pa seveda nisem smel njemu, ampak oddal sem je v pisarni. Dečko, ki mi je takoj popolnoma zaupal, mi je povedal, da je bil član durštva "Preporod" in da so ga tudi imeli nekaj časa zaprtega.

(Dalje prih.)

PISANO POLJE

J. M. Trunk

Morala. Odkod?

Pravijo in zatrjujejo in trdijo, da razmere delajo moralno. Stari Spartanci so hoteli, da bi njih otroci bili previdni in zviti ter sposobni za boj, ko dorastejo, pa so jih navajali, da naj kradejo, ampak gorje jim, ako jih pri krajih zasačijo. Tako je — kraja pri Spartancih postala — moralna, junaška, ako se je kdo v njej izuril. Nešteto je takih slučajev. Neka navada se ugnezdila, postane splošna, pa postane — moralna, ker se je pač vse drži. Ali je res to morala, in morala sploh odtod?

Doli v sosedni Arizoni so imeli neke sodniške obravnave. Dognali so po oblasteh, da živi nekaj ljudi tam v mnogoženstvu ali poligamiji. Mormoni v državi Utah so nekoč delali sive lase stricu Samu radi te mnogoženske robe, in Sam je pritisnil in pritiskal, dokler niso mormoni kot verska sekta mnogoženstvo uradno vsaj odpravili. Ti poligamisti v Arizoni sicer pravijo, da niso mormoni, le neki sinhedristi so, zatrjujejo, in tudi mormoni sami se izgovarjajo, da ne pripadajo njim, ampak to je le bluff, ker se za svojo — moralo mnogoženstva sklicujejo na ustanovitelja mormonstva, in zatrjujejo, da jim tako ukazujejo njih verski nazori. Sklicujejo se toraj na "vero," in njih zagovornik se je enako pred sodnijo skliceval na našo ustavo, ki vsakemu zajamči versko svobodo. To sklicevanje je piškavo. Vera ali religija more biti le vera, ki prihaja od Boga in se naslanja na njega. Ta mormonska ali sinhedristična "vera" pa prihaja od mormonstva, toraj od Jožefa Smitha, končno toraj od — človeka, od ljudi, in ljudje ne morejo delati morale. Če bi tako bilo, bi stric Sam ne mogel nastopiti zoper mnogoženstvo, in ako nastopa, s tem jasno kaže, da morala ne prihaja od ljudi, dasi se zavijajo pod krinko "vere" v verski plašč. Realnost tega slučaja tam v

Arizoni dokazuje, da morala ni od ljudi, da se kratko izrazim, ker tudi razmere, navade itd. so le od ljudi.

Povprečni Amerikanci se zgražajo nad tem sinhedrističnim ali mormonskim mnogoženstvom. Kako ne? Pomislite, da smo vendar civilizirani, in kdo naj prenaša to robo več žen? Le počasi, vi ki se hudo zgražate. Kaj pa z enako — ameriškimi divorsom, ali s tako pogostimi ločitvami morda ravno pri onih Ameriškanih, ki se najbolj zgražajo? Ali ni to enako gola — človeška morala (?), narejena, vpeljana morala? In kakšna razlika je končno med sinhedrističnim ali mormonskim mnogoženstvom in med tremi štirimi ločenimi ženami, ki so se vrstile le druga za drugo? Kakšna razlika? Celotno mnogoženstvo imamo v resnici, a če se roba obrne na ločene moške. Kaj smo, kako smo civilizirani?

Zavijamo hudo oči nad mnogoženstvom nekih versko zapeljanih ljudi, pa sami tavamo v morda še hujšem moralnem močvirju, ker si sami delamo — moralo, pa smo vrlo hudci, ako si tudi drugje delajo — moralo. Vi, hinavci!

Kako je?

Delajo statistike. Štatsitika kaže, da se je od l. 1929 — 1930 "biznez" dvignil okoli 90 odstotkov, da smo toraj skoroda v normalnih razmerah. Štatsitika pa dalje kaže, da imamo danes nad 10 milijonov brezposelnih, in nekaj nad tri milijone takih, ki "dlako cepijo," pa dobijo "delo" od vlade, kratko rečeno, imamo še nad 13 milijonov nezaposlenih. "Graf Orindur, erklaret mir den Zwiespalt der Natur"... mora vsak zmajati pri takih razmerah z glavo.

Pravijo, da je prišlo v tem času do novih strojev, ki izločujejo toliko delavnih moči, pa naredijo isto in še več. Močno podvomim, da bi mogli novi stroji izvršiti delo kakih trinaest milijonov delavcev.

VELIKO OTVORITEV

(GRAND OPENING)

bo imel v South Chicagi

Mike Popovich

MIKE'S PLACE

na 9602 Avenue L.

V SOBOTO 11. JANUARJA 1936.

Na razpolago najboljša pijača. Gostom se bodo servirale okusne jestvine in za plesateljine bo igrala dobra orkestra.

Rojakom in prijateljem v South Chicagi in okolici se priporoča, da nas ta večer obiščejo. Za vse bo dovolj prostora in postrežbe.

DR. JOHN J. ZAVERTNIK

— PHYSICIAN & SURGEON —
Office Hours at 3724 W. 26th Street — 1:30—3:30—6:30—8:30 Daily.
Tel. Crawford 2212
at 1858 W. Cermak Road — 4:00—6:00 p. m. Daily.
Tel. Canal 9694—9695
Wednesday and Sunday by appointment only.
Residence Tel.: Crawford 8440 — If no answer — Call Austin 5700
Phone Canal 9694—9695

DR. RAY A. OLECH,

— ZOBOZDRAVNIK —
1858 West Cermak Road
Hours: 9:00 a. m. to 8:00 p. m. — Monday, Tuesday, Thursday, Friday and Saturday. — Wednesday 9:00 a. m. to 1:00 p. m.

BOSTIC BROTHERS

— SLOVENSKA LEKARNA —
1858 W. Cermak Rd. CHICAGO, ILL. Tel. Canal 9694-9695

Ampak toliko je v resnici nezaposlenih, dasi je šel biznez skoroda do — prosperitete. Kje je razlog za to prikazen?

Le dvoje je mogoče. Ali je štatsitika o — naraščanjem in naraščujočem "biznezu" gol humbug, ali pa je gol hoovey, da je še vedno 13 milijonov nezaposlenih. Na rovaš strojev se ta čudna prikazen ne more kratkoma zapisati.

Zdi se, kakor bi bil ves svet in prav vse na svetu prišlo do golega humbuga, dasi je bilo vsakemu, ki je imel oči odprte, znano že davno, da je neka štatsitika pač — gol hoovey.

IZ SLOV. NASELBIN

(Nadaljevanje z 2. strani.)

Na vsaki kuvertici je tudi številka in kadar ti vzameš kuvertice, zapišejo številko in tvoje ime, da potem vedo kdo in koliko daruje. — Tako je sedaj upeljan nov sistem. — Dragi rojaki, ne pozabite, da v naši cerkvi še vedno cela cerkev poje po maši na glas Angelovo češčenje in da imamo zvečer pete litanije. Pridite ob nedeljah zvečer ob 7 uri, da nas bo več v cerkvi in bomo bolj glasno zapeli Mariji v čast.

G. W. R.

TO IN ONO

INDIJA KOROMANDIJA

Neki potnik, ki je potoval po Švedski in Finski s kolesom in si pomagajal z esperantom, opisuje del svojega potovanja po Švedski takole:

Dolgo sem si ogledoval svetovnoznane nasade v goetaborškem parku. Občudoval sem vrbe, ki se sklanjajo nad bregom in se zrcalijo v vodi. Potem me je odgnala lakota v gostišče.

Prijazni stražnik je šel z menoj in mi pokazal restavracijo. V prvi sobi je sedela blagajničarka, ki je zahtevala od mene eno krono. Plačal sem in stopil v naslednji prostor. To je bila soba s mizo v sredi in z najrazličnejšimi jedmi. Na mizi je bilo goveje meso in svinjina, najrazličnejše vrste klobasnih iz-

DR. J. E. URSICH

ZDRAVNIK IN KIRURG

2000 W. Cermak Road

CHICAGO, ILL.

Uradne ure: 1—3 popoldne in 7

—8 zvečer izveniš ob sredah.

Uradni telefon: Canal 4918

Residenčni telefon: La Grange 3966

PO DNEVI NA RAZPOLAGO

CELI DAN V URADU.

Najzanimivejše vesti so v Amer. Slovencu: čitajte ga.

POZOR!

Kadar potrebujete premoaga, drv, bi radi vozilka za selitev, ali kak drug prevoz, tedaj me pokličite na telefon.

JOHN ŽELEZNIKAR
Auto Truki za splošni prevoz
2045 West 23rd Street, Chicago, Ill.
Tel. Canal 4534

ROJAKI SLOVENC!

Kadar želite okrasiti grobove svojih dragih, ne pozabite, da imate na razpolago lastnega rojaka.

Postavljam in izdelujem vse vrste nagrobne spomencike v vseh naselbinah države Illinois. Cene zmerne, delo jamčeno, postrežba solidna. Se priporočam!

Kadarkoli nameravate kupiti nagrobni spominski kamen, pišite na podpisane za vsa pojasnila in za cene. V Vašo korist bo.

Joseph Slapničar

SLOVENSKI KAMNOSEK
1013 North Chicago Street,
JOLIET, ILL.
Telefon 2-4787

ZA PARTIJE — SVATBE — KRSTIJE

in sploh vse take slučaje

si naročite MONARCH "OLD TIME" PIVO od

John Kochevarja

West Side Distributor of Monarch Beer

Srečno Novo leto želim svojim odjemalcem

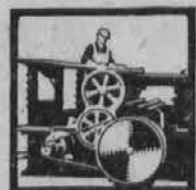

2215 W. 23rd Street

Telefon Canal 6177

CHICAGO, ILL.

Napačna je misel-

če misli trgovec, ali društveni uradniki, da so izdatki za tiskovine nepotrebni izdatki.

Lepa tiskovina napravi vedno najlepši vtis na vsakogar. Lepa tiskovina z vašim imenom je najzgovornejša reklama za vas!

Naročite tiskovine od:

Tiskarna Amerikanski Slovenec

1849 West Cermak Road

Chicago, Illinois